

2026-05-06
KS 2026/0097

Svar på remiss inför trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken 2026/2027 (T27)

Österåkers kommun har av Region Stockholms Trafikförvaltning mottagit ”Remiss inför trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken 2026/2027 (T27)”. Sista svarsdag är 26 maj 2026. Nedan beskrivs en sammanfattning av de föreslagna förändringarna i kollektivtrafiken samt kommunens synpunkter.

Trafikförvaltningens föreslagna förändringar som rör Österåkers kommun

Årets förslag till trafikförändringar innebär överlag viss utökad trafik på flertalet linjer.

Roslagsbanan föreslås inte få några förändringar.

Busstrafiken föreslås få utökning eller förändringar på vissa linjer:

- **Linje 620 (Åkersberga station – Norrtälje)** föreslås få en extra avgång tidig morgon i riktning mot Åkersberga.
- **Linje 622/622X (Åkersberga station – Skärgårdsstad)** föreslås två eftermiddagsavgångar mot Åkersberga konverteras från 622X till ordinarie 622. Det innebär att linjedragningen förändras dessa turer, vilket ger hållplatser längs Margretelundsvägen och Tråsättravägen fler avgångar medan hållplatslägen längs Isättravägen och väg 276 får två färre avgångar.
- **Linje 626 (Danderyds sjukhus – Ljusterö)** föreslås få en genare linjesträckning genom Åkersberga, via väg 276 istället för dagens sträckning längs Skolvägen och Centralvägen, i syfte att erbjuda kortare restider för resenärer mellan Danderyds sjukhus och Ljusterö.
I syfte att ge bussen säkrare passning med Ljusteröfärjan under de tider bussen riskerar att fastna i köer på E18/276 föreslås några turer kortas av vid Åkersberga station. Under morgonrusningen föreslås tre turer, ca kl. 05.25, 05.55 och 06.46, från Ljusterö kortas av. Under eftermiddagen föreslås två turer, ca kl. 16.13 och 17.15, kortas av och starta från Åkersberga station i stället för Danderyds sjukhus.
- **Linje 698 (Danderyds sjukhus – Österskär)**, nattbussen, föreslås få ny linjesträckning genom Svinninge och mer centralt inom Åkersberga. Se sträckningsförslag i bilaga.

Busstrafikförslag utanför Österåkers kommun av betydelse:

- **Linje 605 (Danderyds Sjukhus – Gribbylund)**, planeras förlängas från Danderyds sjukhus till Sundbyberg vilket skapar en ny tvärkoppling för nordostsektorn.
- **Linje 670 (Stockholm – Vaxholm)**, föreslås på helger få ökning till 15-minuterstrafik istället för dagens 20-minuterstrafik.

Sjötrafiken föreslås få vissa ökningar:

- **Linje 9 (Stockholm - Vaxholm – Ljusterö)** föreslås under vintertidtabell utökas med en eftermiddagsrundtur på lördagar, eftersom det i nuläget inte går att göra besök över dagen.
- **Linje 12 (Stockholm - Lillsved - Norra Ingmarsö)** föreslås utökas med en förbindelse torsdagseftermiddagar under delar av hösttidtabellen på sträckan Lillsved – Norra Svartsö för att möjliggöra längre helgbesök.

Österåkers kommuns synpunkter på remissen

Det ska vara enkelt och attraktivt att åka kollektivt i en av de snabbast växande kommunerna. Kommunen instämmer i Region Stockholms övergripande inriktning i remissen och delar målsättningen att stärka kollektivtrafikens attraktivitet, tillgänglighet och marknadsandel i enlighet med det regionala trafikförsörjningsprogrammet samt kollektivtrafikplan 2050.

Den föreslagna utökningen på vissa linjer är därmed mycket positiv, men det krävs ytterligare utveckling för att göra kollektivtrafiken tillräckligt attraktiv samt för att möta kommunens planerade utveckling och tillväxttakt.

Roslagsbanan

Roslagsbanan är vid rusningstid högt belastad med trängsel vid vissa avgångar och det finns därför ett stort behov av utökad kapacitet snarast för att Roslagsbanan fortsatt ska vara ett attraktivt sätt att resa. I rusning behövs fler långa tåg för att hantera antalet resenärer.

Kommunen ser ett stort behov av att snabbtågen i framtiden stannar vid Åkers Runö station i samband med att en utveckling sker kring stationsläget. Åkers Runö station planeras tillsammans med Trafikförvaltningen att bli en ny viktig bytespunkt med angräning av flera lokala busslinjer från olika delar av tätorten i framtiden. För att bytespunkten ska bli tillräckligt attraktiv för att locka resenärer och bland annat avlasta Åkersberga station krävs att snabbtågen stannar här.

Ett planprogram för området Åkers Runö är under framtagande med förslag om utveckling av olika typer av bostäder och verksamheter. Flera detaljplaner inom området är redan på gång eller har fastställts. Här finns även en Multihall och en simhall planeras, vilka väntas locka många resenärer, inte minst från skolor men även regionalt. Det är väsentligt att det är attraktivt att resa hållbart

för en majoritet av besökare och invånarna redan vid inflyttning för att tidigt etablera hållbara vanor. Där spelar snabbtågen en avgörande roll.

Buss

De föreslagna utökningarna av busstrafiken svarar upp mot delar av kommunens utveckling vilket välkomnas varmt. Förändringarna på linje 622 och 698 bedöms öka tillgängligheten vilket kan anses vara positivt, trots viss förlängd restid på linje 698. Att skapa en ny tvärförbindelse med linje 605 möjliggör en ny koppling till delar av Solna men även Sundbyberg med enbart ett byte för Österåkersbor vilket är mycket positivt.

Avseende busslinje 626 anser kommunen att linjen har en stor betydelse för vår landsbygd och skärgård gällande tillgång till service lokalt i kommunen, men även regionalt i form av exempelvis sjukvård och arbetspendling. Den nya föreslagna genare linjesträckningen genom Åkersberga har både positiva och negativa effekter. För skärgårds- och landsbygdsbor norr om Åkersberga som nyttjar linjen minskar restiden vidare mot Danderyds sjukhus vilket är positivt, förutsatt att detta är målpunkten, då restiden redan kan vara lång. Däremot försämras tillgången till målpunkter längs med dagens sträckning som exempelvis kommunens verksamheter, olika former av vård och liknande målpunkter i Alceahuset. Även boende längs med Skolvägen och Centralvägen förlorar i och med förslaget direkt tillgång till buss 626. Det är därmed mycket viktigt att tillgodose resandebehovet i de områden som förlorar avgångar.

Förslaget att förkorta linje 626 vid vissa avgångar till Åkersberga station i stället för Danderyds sjukhus bedöms försämra tillgången och möjligheten till en levande skärgård. Vid de tidiga morgonturer som föreslås förkortas till Åkersberga bedöms inte köbildning påverka turerna i så stor utsträckning då det dels är före rusningstid samtidigt som det finns busskörfält på stora delar av sträckan mot Danderyds sjukhus. Under eftermiddagen bedöms köerna på väg 276 in mot Åkersberga ha större påverkan på restiden, men turerna är fortsatt viktiga för en fungerande och attraktiv arbetspendling. Att korta ner busslinjen innebär att ett extra byte behöver ske, till Roslagsbanan som redan är hård belastad, vilket kan göra resan med kollektivtrafik mindre attraktiv. En noggrann analys behöver göras av resandet mellan Åkersberga och Danderyds sjukhus för att tydliggöra konsekvenser och säkerställa fortsatt tillgänglighet till målpunkten. Skulle regionens förslag fastställas förväntas de frigjorda resurserna göra fortsatt nytta för Österåkers kommun.

För framtida utveckling av busstrafiken ser vi fortsatt flertalet stora behov:

- Behov att utveckla kollektivtrafiken i Åkersberga för att möjliggöra utökat lokalt resande, både för lokala arbets- och fritidsresor men även för att erbjuda en attraktiv regional resa, inklusive byten. Det är av stor vikt att få utökad trafik till, från och mellan kommunens lokala knutpunkter, utpekade i Översiktsplanen 2040, exempelvis Åkerstorp, Skånsta och Margretelund. Vi ser positivt på pågående arbete med att

utveckla det framtida kollektivtrafiknätet samt våra bytespunkter Åkersberga station och Åkers Runö station tillsammans med Trafikförvaltningen.

- Direktbussarna är av stort vikt att behålla långsiktigt för att erbjuda en attraktiv kollektivtrafikresa för pendlare. Direktbussarna utgör en grundstomme i kommunens kollektivtrafik. Resan försvåras med fler byten och i vissa fall längre restider. Sårbarheten i trafiknätet ökar om tåget blir enda alternativet att ta sig ur kommunen mot Stockholm. Utöver att underlätta arbetspendlingsresor möjliggör även direktbussarna för besökare att enkelt ta sig till Österåker.
- För att utveckla trafikeringen på Ljusterö önskas en testperiod av anropsstyrd trafik för att utvärdera nya och effektiva sätt att förbättra tillgången till kollektivtrafik.
- Direktbusslinje till Vallentuna önskas. Att resa kollektivt mellan målpunkterna är idag mycket tidskrävande trots att underlag visar på mycket arbetspendling i reserelationen. Därför bör möjligheten att förbättra reserelationen mellan Vallentuna och Åkersberga undersökas och förslagsvis förstärkas med direkttrafik. Det bidrar till en stärkt lokal arbetsmarknad i Österåker, vilket är en av kommunens målsättningar, samt generellt fler arbetsresor inom Stockholm nordost.
- Behov av attraktiv trafik i västlig riktning mot Kista. Trafikbelastningen på vägsträckan är idag mycket hög i rusningstid och en attraktivare kollektivtrafik med utökad turtäthet skulle leda till fler kollektivtrafikresenärer och minskad trängsel på vägarna. Att införa avgångar även på kvällar och helger skulle stärka resandesambandet och möjliggöra fler fritidsresor på sträckan, inte minst tillgängliggöra Österåkers Multiarena.
- Restiden mellan Åkersberga och Arlanda behöver förbättras. Restiden är idag mycket lång och kopplingen är viktig både för arbets- och fritidsresor likväl som att möjliggöra för turism.
- Vi ser positivt på införandet av den regionala tvärgående expressbusslinjen, linje H, som föreslås gå mellan Upplands Väsby och Arnänge, för att stärka vår koppling väster ut.
- Behov av en förbättrad nattrafik, dels utökning med buss men även önskemål om nattrafik på Roslagsbanan.
- Utveckling av Närtrafiken i enlighet med den planerade dynamiska trafiken bör sätts snarast. Kommunen ser positivt på införandet av dynamisk närtrafik. Processen för införandet riskerar däremot att påverka förtroendet för kollektivtrafiken negativt. Detta beror på den plötsliga och snabba planerade förändringen, följt av uppskjutande samt en otydlig tidplan och bristfällig kommunikation kring förändringen.

- Stort behov av tätare trafik på linje 620 för att täcka större delen av dagen med avgångar, dels för att möjliggöra bättre skol- och arbetspendling både till och från områden som Wira bruk och Dyvik.

Skärgårdstrafik

Med en ökad utflyttning och vistelse i skärgården året om är det viktigt att öka tillgängligheten och stärka sambanden. För att möjliggöra en levande skärgård är det viktigt med en regelbunden och tät förbindelse, inte minst till och från replipunkten Åsättra brygga. Ett utvecklat transportsamband är även viktigt vidare från replipunkten till kärnön Ingmarsö, i enlighet med kommunens översiktsplan (2018).

Den föreslagna utökade trafiken i T27 är mycket uppskattat och bidrar till en mer levande skärgård. En ytterligare utökad trafik som riktas för att underlätta för fast boende skärgårdsbor efterfrågas, men det är även viktigt att säkerställa samordningen mellan båt- och busstrafik, vilket också tydliggörs i remissen.

Avseende tillkommande lördagseftermiddagsavgång på linje 9 är det viktigt att säkerställa att den inte går för tidigt i förhållande till förmiddagsturen då det behöver finnas tillräckligt med tid för att utföra ärenden. Ytterligare avgång på linje 9 önskas på tisdagseftermiddagar (eller den dag serviceturen går) för att möjliggöra för längre tid på fastlandet för längre ärenden för exempelvis myndighetsärenden eller vårdbesök över dagen i Stockholm eller Åkersberga.

Förstärkningen av linje 12 med en extra avgång torsdagseftermiddagar är välkommen då helgbesök förenklas. Önskemål finns om att anpassa turen för att bofasta öbor ska kunna ta sig till och från sina öar på samma dag. Det finns även önskemål om att anpassa svärvarturerna på torsdagarna för få lite längre tid för ärenden innan turen går tillbaka igen.

Det är av stor vikt att få utökad trafik till öar som idag är utan eller har bristande skärgårdstrafik trots bofasta invånare, så som Edö, Brottö och Mjölkö, även vintertid för att möjliggöra för åretruntboende. Generellt kvarstår även en önskan om ytterligare utökad turtäthet och framför allt fler eftermiddagsturer. Mer konkret ytterligare sen fredagstur till och från Åsättra, men även fler eftermiddagsturer fler dagar året runt.

För att få ett stärkt näringsliv inom besöksnäringen behövs turer som är anpassade för arbetsresor till verksamheter och dagsbesök till caféer, restauranger och andra besöksmål. För att utveckla turismen i skärgården, i enlighet med regionens handlingsplan för förlängd säsong i skärgården, kan passning av tidtabeller på olika linjer möjliggöra dagliga rund-turer i skärgården med ordinarie trafik. Passning mellan linje 10 och 13 genom promenad över Ingmarsö skulle kunna ge möjlighet till fler resor av denna typ, och även pendlingsmöjlighet. Ännu viktigare för nå en förlängd säsong är en förlängd sommartidtabell. Detta skulle även gynna bättre tillgång till Stockholm Archipelago Trail under längre tid.

För att förbättra skärgårdstrafiken finns behov av förbättrad direkt information genom digitala skärmar och förbättrad app som hjälper resenären att se hela

resan i ett och samma system. Det finns även behov att få information på flera språk.

Kommunen har i ett tematiskt tillägg till Översiktsplanen - Kust och Skärgård, (2022) pekat ut behov av ett stärkt transportsamband mellan Linanäs och Österskär. Detta samband har även regionens sjötrafikutredning pekat ut. Behovet kan tillgodoses genom en utveckling av linjerna 8 och 9, alternativt en ny linje. Önskemål finns att Trafikförvaltningen utvärderar en framtida trafikering närmre. Även fastlandets kuststräcka via Dyvik och Bammarboda har pekats ut som ett viktigt kollektivtrafikstråk och transportsamband i det tematiska tillägget till översiktsplanen. Detta önskas även utredas vidare.

Kommunens utveckling och framtida behov

Österåkers kommun har en högre befolkningsökning jämfört med flera andra kommuner i regionen. Vi växer snabbare än regionens prognoser och har en tillväxt avseende antal arbetstillfällen som vi aktivt arbetar med för att ytterligare stärka. Detta skapar nya och ökade behov. Utbudet av kollektivtrafik behöver möta bebyggelseutvecklingen i tidigt skede för att nå regionens mål om ökad andel kollektivtrafikresor och för att bibehålla en god framkomlighet i vägnäten.

Trafikförvaltningen och kommunen behöver utgå från samma underlag i sin planering av kollektivtrafiken för att på bästa sätt svara upp med ökad kollektivtrafik i takt med att befolkningen växer. Genom åren har denna samsyn inte funnits, och RUFSS 2050 som är en viktig utgångspunkt har underskattat kommunens utveckling och behov av satsningar. I framtagandet av den nya RUFSS:en är det viktigt att få en samsyn på kommunens utveckling.

Långsiktig planering, rätt underlag och behov av konsekvensanalyser

En attraktiv kollektivtrafik är en av nycklarna till fortsatt framgång för Österåkers kommun och hela regionen. Det finns ett stort engagemang för att bidra till att utveckla kollektivtrafiken, men dialogen och satsningarna behöver utvecklas för att möjliggöra för fler kollektivtrafikresenärer.

Österåker kommun efterfrågar en mer långsiktig gemensam planering. Det är av stor vikt att utveckla en bättre kollektivtrafik både lokalt och regionalt för att bibehålla en god framkomlighet även när kommunen växer. En del av lösningen kan vara framtagande av en delregional kollektivtrafikplan som kommunen tillsammans med Stockholm Nordost (STONO) verkar för.

Det är även önskvärt med mer omfattande konsekvensanalyser av föreslagna förändringar av kollektivtrafiken för att förstå de långsiktiga effekterna av olika förslag som läggs fram i trafikförändringsremissen. Resandestatistik och annat underlag som ligger till grund för förslagen bör som regel framgå tydligt och vara obligatoriskt för genomgång på uppföljningsmöten.